

ENTREVISTA: BELÉN GINART

FOTÒGRAF: ADRIÀ ROSELL

Fa gairebé trenta anys que Emma Vilarsau va debutar professionalment als escenaris. Iniciada al món *amateur* i formada a l'Institut del Teatre, el Lliure va ser per a ella una gran escola, va aprendre molt al costat de mestres com Fabià Puigserver, Lluís Pasqual o Anna Lizaran, i van madurar al mateix temps l'actriu i la persona. "Llavors estava tot per fer", recorda. Ella s'hi va posar de valent, i s'ha forjat un sòlid prestigi a base de talent, feina i entusiasme. Apassionada del seu ofici, encara ho és més de la vida. Així que no ha dubtat mai a l'hora de posar la família per davant de la feina. D'aquesta decisió, n'ha sortit beneficiada la seva faceta televisiva, que li resultava molt més compatible amb els horaris dels seus fills. Ella reivindica la versatilitat de l'actor i es nega a haver-se de justificar per compaginar la tele i el teatre. Convençuda que li queden moltes coses per aprendre, diu que és cada cop més rigorosa en la preparació dels personatges, però que no ha perdut el gust i la necessitat d'arriscar-se. Fins al 23 de gener protagonitza *Agost*, de Tracy Letts, a la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya. L'obra és el retrat mordaç de l'ensorrament d'una família carregada de secrets, addiccions i conflictes.

Vostè feia molt temps que coneixia *Agost* i tenia ganes de fer-la. Què en destacaria?

És una gran obra, d'aquelles que parlen a la gent i parlen de la gent. Està tan ben escrita que fent el que diu l'autor creix sola. Quan la vas fent, creix com un suflé. El repartiment està molt cuidat. Les tres germanes hem tingut molta química.

A l'obra es retroba amb Sergi Belbel. Com ha estat l'experiència?

Super agradable. Hem crescut. No havíem treballat junts des de *L'habitació del nen*, fa uns 10 anys, els dos ens hem fet grans i a ell l'he trobat molt madur. Crec que el Sergi té un moment molt bo. I amb aquesta obra ha fet una cosa que jo crec que hi ha anat molt a favor: els primers dies ens

ha deixat molt lliures. Crec que ell treballa així: deixa que els actors treballin, veu el que li donen, per després anar adaptant. No és dels que imposen abans de veure. I crec que això està bé. Als actors se'ns ha de deixar treure el que nosaltres portem. Perquè nosaltres també tenim un cap i pensem, no som només ninos, i tenim idees. A més té un gran sentit teatral.

Què és el que li agrada del seu personatge?

M'agrada tot. M'agrada que està en una edat difícil, en què ja no ets jove. Arriba a la menopausa, i la dona comença a pensar que ha de reorganitzar la seva vida perquè el que tenia gairebé ja no ho té. El marit la deixa per una dona més joveneta. I ella és una tia que en teoria ha intentat fer-ho tot

bé a la vida, de manera que no entén per què tot se li'n va a la merda. Assumeix el paper de forta perquè és el que toca, però al final es desmunta. Té una relació difícil amb la seva mare, i jo sempre he pensat que les relacions de les mares amb les filles són complicades. És un personatge seductor perquè fa un viatge molt important,

entra d'una manera i acaba molt diferent. Potser és la que més viatja de tota l'obra.

La d'Agost és una família ben singular.

Les tres germanes gairebé no saben res l'una de l'altra. Amb el pare alcohòlic i la mare empastillada, el que fas, si pots, és fugir. I pringa una, les altres foten el camp. Perquè aquestes relacions familiars

t'arrosseguen, és molt difícil quedar-te al costat de persones addictes al que sigui. I més si són els teus pares.

Uns pares convençuts que han fet el millor per a les seves filles...

Manda huevos. I una merda. En aquesta obra hi surt tot. El pròleg de l'obra és brutal. Diu que els pares quan tenen un fill donen una part d'ells mateixos que un dia esperen cobrar. I acaba dient que una festa familiar és el més semblant a submergir-te en un aquari ple de pops. Que et volen agafar com sigui. Hi ha molts conflictes generacionals, a l'obra. Crec que no hi ha relacions amb més sentiments de culpa i sensacions estranyes que les de pares i fills. Sobretot les de fills a pares. Si et volen fer sentir culpable, ells ho tenen molt fàcil.

Vostè ha sacrificat més coses de la feina per la família o a la inversa?

Jo he sacrificat més coses de la feina per la família. No m'én penedeixo en absolut. Quan els nens eren petits jo patia molt. Sóc una mare molt marassa, i deixar-los amb cangurs totes les nits per anar a fer la funció, no poder llegir el conte, no poder donar-los el sopar, em feia sentir fatal. Va haver-hi un moment que vaig dir: deixo de fer teatre. Si puc triar, i vaig poder, faré televisió. I em vaig passar molt temps fent televisió i fent una obra de teatre a l'any...

A què més va renunciar?

En una època en què em van cridar bastant de Madrid, vaig renunciar a anar-hi. No ho vaig fer pels meus fills, i no els ho penso retreure mai, ho vaig fer per mi. I això ho tinc claríssim. En aquesta vida s'ha de gaudir del que tens i has de saber posar la prioritat en el que a tu et fa feliç. No en el que s'espera de tu. Sí, evidentment, hauria pogut tenir una altra carrera si no hagués tingut fills, vés a saber. No sé on seria, ni m'importa. Però no ho canviaria per a res del món, no són sacrificis, és la vida que jo he triat. I dins de tot he pogut anar compaginant bastant, he tingut feina, he anat treballant.

Vostè és molt vital i entusiasta. També ho és amb la feina?

Sí, jo sóc entusiasta de mena i després em foto unes hòsties de cal Déu. Mai recomano les obres que faig, però aquesta sí. Potser és la vegada que crec més en una obra. La recomano al meu dentista, a la

meva perruquera... Els dic "no us la perdeu perquè també parla de vosaltres".

I se l'ha fotut moltes vegades, a la feina, o normalment la idea que se n'havia fet quadra amb el resultat.

Sí que me l'he fotut, sí. Quan et passa això és una sensació molt estranya.

És dolorós?

Sí, és dolorós. És com si et traguessin la terra de sota els peus. I et preguntes, doncs què he estat veient, tan malament entenc les coses? És com viure realitats paral·leles. Et trobes una mica fora de lloc. No tan dolorós perquè no agradi, sinó perquè és com si tu haguessis viscut una realitat que no era.

Espectres en seria un exemple?

Amb *Espectres* va passar. Jo la segueixo defensat, la defensaré sempre. Penso que estava bé, que potser no s'hauria d'haver dit *Espectres* sinó que potser li hauríem d'haver posat un altre títol, evidentment era una versió, però francament, la crítica no la vaig entendre. Però són coses que passen.

Les segueix molt, les crítiques?

No, ara no. Ni vaig llegir les d'*Espectres*, me les van dir després. No les lleigeixo perquè no és sa. Un pintor fa un quadre, després li poden criticar però el quadre ja està fet, no l'ha de tornar a fer cada dia. Però jo l'he de fer cada dia. Jo crec en determinada gent, em ve a veure, em diu el que m'ha de dir i me'n refio. Però més enllà no, perquè no val la pena. Potser les lleigeixo molt després, quan ja no he de fer la funció. Però tan si són bones com si són dolentes.

Però li han arribat les crítiques que diuen que té un paper molt forjat, que es mou en uns paràmetres determinats, i que la televisió l'ha influït de determinada manera a l'hora de fer teatre?

Ui..., això ja... Punt i a part. Aquest país és molt complicat en aquest tema.

Creu que els actors que fan televisió encara s'han de justificar quan fan teatre?

Jo em nego a justificar-me en aquest sentit. Hi ha maneres d'entendre el teatre, maneres d'entendre la vida i maneres d'entendre les coses. Per a mi, evidentment, jo faig teatre. I faig televisió. I que vinguin

i m'expliquin missa. I no considero que m'hagi de justificar. És penós que a la gent li retreguin que faci televisió. És penós a aquestes alçades de segle. Perquè en quin país la gent està especialitzada? Molts actors que havien fet sempre cine estan fent sèries americanes, perquè han de viure, i també fan teatre. I per què aquí no? Perquè som més savis que qui?

És vulnerable davant d'això o es blinda?

Jo em blindo. I llavors em fio d'una gent que té tota la meua credibilitat i són els que escolto. És que si no... Agradar a tothom és impossible, ho hem après fa temps, et pots morir si vols agradar tothom. Si més o menys vas tirant, i tens un públic que t'estima, ja està.

Fent balanç de la seva trajectòria fins ara, com se sent com a actriu en aquests moments?

Sento que em falta molt per recórrer, però em sento en una època daurada, fantàstica. Durant molt de temps he après, he après, he après, i em falta encara molt per aprendre, però de cop hi ha coses que les veig súper clares. Tinc una lucidesa que abans no tenia. I potser més confiança, tot i que dubto molt. Sóc molt cagadubtes, però jo ja tinc una edat com per dir, miri, senyor, jo sóc això, si arribo bé, i si no, "quien da todo lo que tiene no está obligado a más". M'agrada molt, cada cop més, aprofundir i aprofundir, i també sóc molt rigorosa, cada vegada més. Hi ha coses que saps que vénen, que són fàcils. Però a mi em costa de fer-les. Sóc molt estricta. I si veus un paper d'una manera, és d'aquella manera. Encara que et diguin: si fas això és més fàcil que arribi, jo dic no, ho sento. I això també ho donen els anys, he comprovat que si la cago, no em moriré. Que no passa res. L'hauré cagat, però prefereixo arriscar-me. I de fet m'he arriscat, sempre. Amb *Espectres* em vaig arriscar, però jo em pensava que era un risc que agradaria, i no. Vaig fer *La Infanticida* i em vaig arriscar igual.

És valenta.

Tampoc no ho sé fer d'una altra manera. Jo els personatges els oloro. Quan els lleigeixo em ve tot. I trair-los em costa molt. No puc.

Com va alimentant els personatges?

S'alimenten, evidentment, de l'autor, i després de la teua vida. Ho pots interpretar tot sense haver sigut res. Però com més a la vora ets de les vivències, més les entens.

O sigui que es fa una simbiosi entre la feina i la vida.

És una feina contradictòria perquè com més experiència tens, que és com més gran ets, és quan ja no tens feina. Ja no hi ha papers. I quan ets jove, que tens molts papers, no tens la vivència, no tens l'experiència. I és clar que s'alimenta de tu. Hi ha personatges que els entens per la pell, i n'hi ha que et costen més d'entendre perquè et queden molt lluny, i has de fer un esforç d'investigació, de preguntar, de buscar gent, que t'expliquin ben bé què és la vivència. Crec que la feina d'actor es pot fer a partir de la teua vivència, o a partir del que creus que hauria de ser. D'aquesta manera el que surt és genuïnament teu, perquè és a tu a qui utilitzes.

Té por de fer-se gran i que no hi hagi papers per a vostè?

Sí. És que és inevitable. Les obres no estan escrites per a gent de no sé quants anys. Jo crec que ho notaré, i que no trigaré gaire. Però és llei de vida. Potser no en faré tants, però si en faig algun seran papers *guapos*. Una de les coses que m'agrada d'*Agost* és que és gent gran, no són filles de 20 anys. Són filles de 40 i llargs. És genial perquè totes porten una motxilla impressionant a l'esquena. És una de les coses que em va agradar molt d'aquesta obra, que fossin dones, i d'edat. No són de primera volada.

Però vostè ja té una altra obra en marxa.

Sí, *Desclassificats*, de Pere Riera, que es farà a l'abril a La Villarroel. I l'any que ve tinc un projecte de teatre brutal que em fa molta il·lusió.

Té algun projecte televisiu?

No, i tampoc no vull fer les dues coses alhora. Tenia una cosa a Madrid però no la faré. Està bé descansar un temps, bàsicament perquè no es pot treballar alhora, o no es pot fer tot bé. I ara tinc una temporada llarga de teatre.

Li agradaria tornar a treballar al Lliure de Gràcia?

I tant! Va ser una part molt important de la meua vida. —